

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2025

ΠΡΟΣ:

Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, κ. Χρίστο Δήμα

Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα Δόμνα Μιχαηλίδου

ΘΕΜΑ: « Ασυμβατότητα της ελληνικής εγκυκλίου για την έκδοση Δελτίου Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρία με το ευρωπαϊκό δίκαιο και την ουσία του μέτρου — ανάγκη αναθεώρησης του περιορισμού περί κυριότητας οχήματος »

*Κυρία Υπουργέ,
Κύριε Υπουργέ,*

Η πολιτεία οφείλει να διαμορφώνει πολιτικές και κανονιστικά εργαλεία που υπηρετούν τον σκοπό για τον οποίο θεσπίζονται — και όχι να τον ακυρώνουν μέσα από υπερβολικά διοικητικά ή γραφειοκρατικά φίλτρα. Το ζήτημα της χορήγησης των Δελτίων Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου μια ερμηνευτική επιλογή του Υπουργείου Μεταφορών κινδυνεύει να ανατρέψει πλήρως τον κοινωνικό και νομικό σκοπό του θεσμού.

Με βάση την εγκύκλιο με αριθμό πρωτ. Α.Τ.ΠΡ.ΑΜΕΑ/179651 (ΑΔΑ: 6ΓΠΡ465ΧΘΞ-9Ω4) της 4ης Νοεμβρίου 2025, ορίζεται ότι το αυτοκίνητο που εξυπηρετεί τις μετακινήσεις του ατόμου με αναπηρία **«πρέπει να είναι στην κυριότητα του ενός εκ των δύο γονέων (είτε του πατέρα είτε της μητέρας)»**. Πρόκειται για ρύθμιση η οποία δεν προβλέπεται από κανένα ευρωπαϊκό ή διεθνές νομικό κείμενο και που, στην πράξη, αλλοιώνει τη φύση του δικαιώματος

και ακυρώνει τη λειτουργική ουσία του μέτρου: την κινητικότητα και την ισότιμη συμμετοχή του ατόμου με αναπηρία.

Σύμφωνα με τη Σύσταση 98/376/EK του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L167/25, 12.6.1998), τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίσουν ενιαίο κοινοτικό υπόδειγμα “Δελτίου Στάθμευσης για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες”, αναγνωριζόμενο αμοιβαία σε όλη την ΕΕ. Η Σύσταση ορίζει ότι το δελτίο αποσκοπεί στο να επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να απολαμβάνουν τις ίδιες διευκολύνσεις στάθμευσης που ισχύουν για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα σε κάθε κράτος μέλος. Παράλληλα, επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη διατηρούν, βάσει της αρχής της επικουρικότητας, την ευχέρεια να καθορίσουν τα επιμέρους διοικητικά και διαδικαστικά στοιχεία – όπως τα αρμόδια όργανα, τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων ή τα ιατρικά κριτήρια – χωρίς ωστόσο να τροποποιούν τη φύση του δικαιώματος.

Το ίδιο πνεύμα ενισχύεται και στο σύγχρονο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Η Οδηγία (ΕΕ) 2024/2841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θεσπίζει την Ευρωπαϊκή Κάρτα Αναπηρίας και την Ευρωπαϊκή Κάρτα Στάθμευσης για άτομα με αναπηρία, καθιστώντας υποχρεωτική την αναγνώριση του καθεστώτος αναπηρίας σε όλα τα κράτη μέλη. Η Οδηγία αυτή, που ενσωματώνει στον πυρήνα της τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ιδίως την αρχή 17 περί ένταξης ατόμων με αναπηρία), ορίζει ρητά ότι οι κάρτες αποτελούν ατομικό δικαίωμα, αποδεικτικό του καθεστώτος και των αναγκών του ατόμου με αναπηρία, και όχι ιδιοκτησιακό ή οχηματοκεντρικό προνόμιο. Τα κράτη μέλη καλούνται να καθορίσουν τον τρόπο και τις αρχές εφαρμογής, αλλά χωρίς να αλλοιώσουν τον σκοπό του μέτρου: την ενίσχυση της κινητικότητας, της αυτονομίας και της κοινωνικής συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία.

Ακόμη πιο ρητή είναι η Οδηγία (ΕΕ) 2024/2842, η οποία επεκτείνει το δικαίωμα και στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ΕΕ. Και σε αυτήν επαναλαμβάνεται η αρχή ότι τα δικαιώματα και οι διευκολύνσεις στάθμευσης αναγνωρίζονται στο πρόσωπο του ατόμου με αναπηρία, καθώς και στα πρόσωπα που το συνοδεύουν ή το βοηθούν. Καμία διάταξη δεν αφήνει περιθώριο να συνδεθεί η κάρτα με την κυριότητα ή την ιδιοκτησία ενός οχήματος.

Οι βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές επιβεβαιώνουν την ίδια προσέγγιση:

- Στην Ολλανδία, η «Europese Gehandicaptenparkeerkaart (GPK)» εκδίδεται αποκλειστικά στο πρόσωπο του δικαιούχου (οδηγού ή επιβάτη). Στη σχετική αίτηση δεν απαιτείται απόδειξη κυριότητας οχήματος· ζητείται μόνο τεκμηρίωση της

αναπηρίας και, σε περίπτωση αίτησης για *μόνιμη θέση στάθμευσης*, η δήλωση ενός αριθμού κυκλοφορίας για πρακτικούς λόγους.

- Στην Ιρλανδία, η Κάρτα Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρία (Disabled Parking Permit) εκδίδεται αποκλειστικά για χρήση από τον οδηγό ή τον επιβάτη στον οποίο έχει εκδοθεί και μπορεί να χρησιμοποιείται σε οποιοδήποτε όχημα στο οποίο ο κάτοχος της κάρτας είναι είτε ο οδηγός είτε ο επιβάτης. Δηλαδή, η κάρτα συνδέεται με το άτομο και όχι με το όχημα.
- Αντίστοιχες ρυθμίσεις ισχύουν στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και τη Σουηδία, όπου ο κάτοχος της κάρτας δικαιούται να τη χρησιμοποιεί σε κάθε όχημα στο οποίο επιβαίνει, υπό την προϋπόθεση ότι ο ίδιος είναι παρών.

Αυτή η πρακτική εδράζεται στη λογική και στο νομικό θεμέλιο του μέτρου: η κάρτα στάθμευσης δεν αποτελεί “άδεια οχήματος”, αλλά αναγνώριση του δικαιώματος κινητικότητας του προσώπου. Σκοπός του μέτρου είναι να επιτρέψει την ασφαλή, αξιοπρεπή και προσβάσιμη μετακίνηση των ατόμων με αναπηρία, ανεξαρτήτως του ποιος είναι ο οδηγός ή ο ιδιοκτήτης του οχήματος. Η σύνδεσή της με το όχημα και όχι με το άτομο αναιρεί αυτόν τον σκοπό και περιορίζει αδικαιολόγητα την ελευθερία μετακίνησης που προστατεύεται τόσο από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (άρθρο 26) όσο και από τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (κυρωμένη στην Ελλάδα με τον Ν. 4074/2012).

Ο περιορισμός της εγκυκλίου να είναι το όχημα στην κυριότητα «του ενός εκ των δύο γονέων» στερείται οποιασδήποτε λογικής, νομικής ή λειτουργικής βάσης. Δημιουργεί διακρίσεις σε βάρος οικογενειών που διαθέτουν συνιδιοκτησία ή εναλλακτικά μέσα μεταφοράς, και προκαλεί ανυπέρβλητα εμπόδια σε ανήλικα ή εξαρτώμενα άτομα με αναπηρία. Επίσης, παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας: ο σκοπός (διασφάλιση της ορθής χρήσης της κάρτας) μπορεί να επιτευχθεί με πολύ ηπιότερα και συμβατά μέσα, όπως η δήλωση υπευθυνότητας για χρήση της κάρτας μόνο όταν το άτομο επιβαίνει στο όχημα.

Η εγκύκλιος, επομένως, υπερβαίνει την ευχέρεια που αποδίδεται στα κράτη μέλη βάσει της αρχής της επικουρικότητας. Η ΕΕ επιτρέπει στα κράτη μέλη να ρυθμίζουν τις διαδικασίες, όχι να αλλοιώνουν τη φύση του δικαιώματος. Το Δελτίο Στάθμευσης δεν είναι διοικητική παροχή προς το όχημα, αλλά ατομικό δικαίωμα ισότιμης κινητικότητας και προσβασιμότητας. Η διασύνδεσή του με το όχημα υπονομεύει το ίδιο το πνεύμα του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, που θέτει ως θεμελιώδη αρχή την πλήρη ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

Η Ελλάδα, επομένως, οφείλει να ευθυγραμμίσει το εθνικό της πλαίσιο με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Σύμβασης του ΟΗΕ και της κοινής ευρωπαϊκής πρακτικής. Η διατήρηση του σημερινού περιορισμού δεν υπηρετεί κανέναν σκοπό δικαιοσύνης ή αποτροπής καταχρήσεων· αντίθετα, αποτελεί γραφειοκρατικό εμπόδιο στην καθημερινότητα των πολιτών με αναπηρία και των οικογενειών τους.

Δεδομένων όλων των παραπάνω,

Ερωτάσθε κκ. Υπουργοί,

- 1. Προτίθεστε να αποσύρете άμεσα την εγκύκλιο Α.Τ.ΠΡ.ΑΜΕΑ/179651 (ΑΔΑ: 6ΓΠΡ465ΧΘΞ-9Ω4) και να προχωρήσετε σε έκδοση νέας, πλήρως εναρμονισμένης με το ευρωπαϊκό πλαίσιο και τις Οδηγίες (ΕΕ) 2024/2841 και 2024/2842, καταργώντας τον περιορισμό περί κυριότητας οχήματος;*
- 2. Θα επανεξεταστούν συνολικά το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο για τα Δελτία Στάθμευσης Ατόμων με Αναπηρία, ώστε να διασφαλιστεί ότι το μέτρο αφορά αποκλειστικά το άτομο με αναπηρία και ότι το δικαίωμα αυτό θα είναι προσωποπαγές, φορητό και καθολικά αναγνωρισμένο;*
- 3. Με ποιες ενέργειες θα εγγυηθείτε την απρόσκοπτη και καθολική απόλαυση του ευρωπαϊκού αυτού μέτρου κινητικότητας από τους πολίτες με αναπηρία, χωρίς περιττά εμπόδια, άνισες προϋποθέσεις ή γραφειοκρατικές στρεβλώσεις, ώστε η Ελλάδα να μην αποτελεί εξαίρεση αλλά παράδειγμα προσβασιμότητας και κοινωνικού σεβασμού;*

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Αικατερίνη (Κατερίνα) Καζάνη

Ανάστασιος (Τάσος) Νικολαΐδης

Πέτρος Παππάς